

Miejsce na identyfikację szkoły

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM HISTORIA

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

**LISTOPAD
2010**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 stron (zadania 1–34). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **100 punktów**.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Zadanie 1. (4 pkt)

Przyporządkuj opisom kalendarzy zamieszczonym w tabeli właściwe nazwy z listy A–E. Wpisz do tabeli odpowiednie litery, którymi oznaczono kalendarze.

- A. kalendarz rewolucyjny
- B. kalendarz żydowski
- C. kalendarz juliański
- D. kalendarz gregoriański
- E. kalendarz muzułmański

	Opisy	Oznaczenia
1.	Funkcjonował od września 1792 do stycznia 1806 roku.	
2.	Opracowany przez astronoma egipskiego Sosigenesa, wprowadzony w życie w 45 roku p.n.e.	
3.	Opracowali go bracia Luigi i Antonio Lilo. Kiedy został wprowadzony w 1582 roku, po 4 października nastąpił od razu 15 października.	
4.	Został wprowadzony przez Mahometa w 632 roku.	

Zadanie 2. (1 pkt)

Po przeanalizowaniu tekstu źródłowego wyjaśnij swoimi słowami, co, zdaniem Herodota, doprowadziło do rozwoju kolonizacji greckiej.

Herodot, *Dzieje*

Przez siedem lat nie padał deszcz na Terze: w ciągu nich uschły wszystkie drzewa na wyspie prócz jednego. [...] Wyprawili Teryjczycy Battosa z dwoma pięćdziesięciowiosłcami. Ci popłynęli do Libii, ponieważ jednak nie wiedzieli, co mają dalej robić, powrócili dalej na Terę. Lecz Teryjczycy zarzucili pociskami zbliżających się do brzegu i nie pozwolili im wylądować, tylko kazali odpłynąć z powrotem. Zmuszeni więc odjechali na okrętach i osiedlili się na wyspie, która leży na wybrzeżu Libii.

Źródło: S. Sprawski, G. Chomicki, *Starożytność. Teksty źródłowe, komentarze i zagadnienia do historii w szkole średniej*,
 Kraków 1999, s. 77.

.....
 .....

Zadanie 3. (1 pkt)

Spośród wymienionych wydarzeń zaznacz to, które było bezpośrednim następstwem przewrotu majowego.

- A. Powołanie rządu Kazimierza Bartla.
- B. Powołanie rządu Wincentego Witosa.
- C. Utworzenie Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.
- D. Delegalizacja Obozu Wielkiej Polski.

Zadanie 4. (2 pkt)

Wśród wymienionych w tabeli postaci związanych z życiem politycznym starożytnej Grecji wskaż tę, która żyła najwcześniej i tę, która żyła najpóźniej. W tabeli obok nazwiska polityka żyjącego najwcześniej wpisz cyfrę 1, obok żyjącego najpóźniej – 2.

	Postacie	Cyfry
A.	Perykles	
B.	Drakon	
C.	Solon	
D.	Pizystrat	
E.	Klejstenes	

Zadanie 5. (3 pkt)

Po przeanalizowaniu tekstu źródłowego podaj imię postaci, którą opisał Plutarch. Następnie przedstaw dwa argumenty uzasadniające twój wybór.

Plutarch, *Żywoty sławnych mężów*

Obserwując charakter chłopca, nieugięty i oporny wobec wszelkiego przymusu, Filip spostrzegł, że łatwiej z nim dojść do celu przez rozumne słowo, niż przemocą. [...] Zaprosił więc do siebie najślawniejszego i najuczenniejszego filozofa, Arystotelesa, wypłacając mu z góry honorarium nauczycielskie, prawdziwie wielkie i godne wielkości tego człowieka. [...] Z wrodzonego zamiłowania lubił studiować literaturę i dużo czytał. Iliadę Homera uważał po prostu za codzienny pokarm dla swej działalności wojennej.

Źródło: S. Sprawski, G. Chomicki, dz. cyt., s. 155.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (3 pkt)

Uzupełnij luki w poniższych zdaniach na temat Rzymian.

Wojny i podboje w życiu Rzymian były bardzo ważne. Dla upamiętnienia zwycięstw wznosili oni

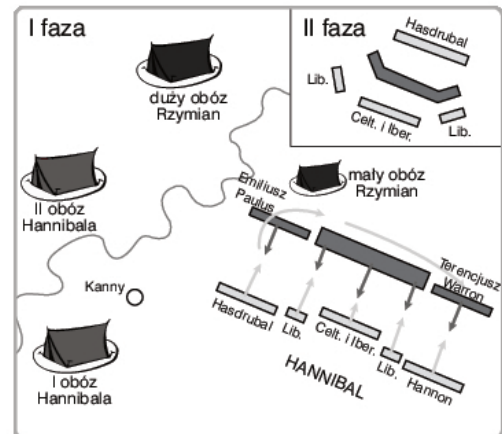
- a) ..... . O wysokim poziomie umiejętności budow-
 lanych rzymskich architektów, a zarazem o ich trosce o higienę świadczą monumentalne
 b) ..... doprowadzające wodę do miast. W ramach rozrywki chętnie oglą-
 dali wyścigi kwadryg organizowane w budowłach zwanych c) .....

Historia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 7. (1 pkt)

Przeanalizuj zaprezentowany plan, a następnie podkreśl nazwę przeciwników Rzymian w tej bitwie.

- A. Persowie
- B. Gallowie
- C. Kartagińczycy
- D. Germanie

Zadanie 8. (4 pkt)

Wymienionym w tabeli osiągnięciom cywilizacji starożytnych przyporządkuj właściwy lud lub państwo. Nazwy dobierz z listy podanej pod tabelą i wpisz je we właściwe rubryki.

	Osiągnięcia	Ludy/Państwa
1.	Kodeks Hammurabiego	
2.	Stworzenie pisma alfabetycznego	
3.	Wytwarzanie papieru	
4.	Zastosowanie koła do transportu	

Fenicjanie, Babilonia, Sumerowie, Indie, Chiny

Zadanie 9. (3 pkt)

Na podstawie informacji podanych w tabeli zidentyfikuj nazwy urzędników w Polsce średniowiecznej. Właściwe nazwy wpisz w odpowiednie rubryki.

	Opisy	Nazwy urzędników
1.	Sprawował administrację gospodarczą i sądownictwo w powierzonym mu okręgu. Jednym z zadań było ściąganie danin w naturze, a także świadczeń od podległej grodowi ludności służebnej. Miał obowiązek wykrywania i ścigania przestępców. Miał prawo sądenia i karania we wszystkich sprawach niezatrzeżonych dla sądu księcia.	
2.	Najwyższy urzędnik książęcy, który dowodził wojskiem i sprawował sądy w imieniu panującego. Początkowo był to urząd nadworny. W XIV i XV wieku, obok kasztelańskiego, zaliczany do najwyższych urzędów ziemskich sprawowanych dożywotnio z nominacji monarchy.	
3.	Do jego zadań należało dowodzenie siłami zbrojnymi i zarząd warowniami położonymi na podległym władcy terytorium. Urząd ten na ziemiach polskich wprowadził Wacław II.	

Zadanie 10. (3 pkt)

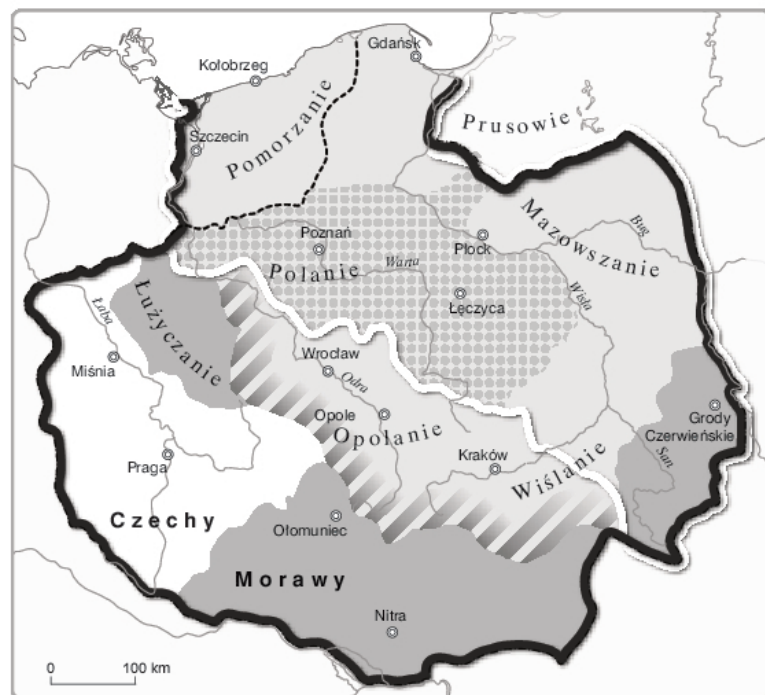
Do definicji związanych z filozofią w średniowieczu, które zostały podane w tabeli, dopasuj pojęcia. Do bierz je z listy zamieszczonej pod tabelą, a następnie wpisz we właściwe rubryki.

	Definicje	Pojęcia
1.	Nazwa nurtu w filozofii głoszącego, że Bóg jest przyczyną i ostatecznym celem wszystkiego, co istnieje.	
2.	Metoda poznawcza polegająca na stosowaniu ustalonej procedury składającej się z komentowania analizowanego tekstu, dyskusji na jego temat oraz dojścia do wniosków (<i>determinatio</i>).	
3.	System filozoficzny łączący myśl arystotelesowską z myślą chrześcijańską. Stworzył go dominikanin – jeden z największych myślicieli średniowiecza.	

scholastyka, augustynizm, teocentryzm, tomizm

Zadanie 11. (4 pkt)

Stwierdzenia zamieszczone w tabeli odnoszą się do mapy ukazującej państwo pierwszych Piastów. Rozstrzygnij, które ze stwierdzeń są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli wpisz odpowiednio znak P (prawda) lub F (fałsz).

	Stwierdzenia	P lub F
1.	Trzon państwa Mieszka I stanowiła Wielkopolska z naczelnymi grodami: Poznaniem i Gnieznem.	
2.	Mieszko I nie zdołał podporządkować sobie ziem Wiślan i Ślązan.	
3.	Pierwsi Piastowie opanowali i przyłączyli do Polski całe Pomorze.	
4.	Bolesław Chrobry zdobył Morawy, Łużyce, Grody Czerwieńskie.	

Zadanie 12. (4 pkt)

Przeanalizuj dane z tabeli, a następnie wykonaj polecenia.

Gęstość zaludnienia trzech centralnych dzielnic Polski w X–XVII w.									
Lata	Wielkopolska		Małopolska		Mazowsze		Ogółem		
	Ludność								
	W mln	Na 1 km ²	W mln	Na 1 km ²	W mln	Na 1 km ²	W mln	Przyrost lub spadek (–) do okresu poprzed- niego w %	Na 1 km ²
1000	0,3	5	0,3	5	0,1	4	0,7	x	5
1340	0,6	10	0,4	8	0,3	8	1,3	86	9
1580	1,2	21	1,2	22	0,7	20	3,1	139	21
1650	1,5	26	1,6	29	0,8	24	3,9	26	26
1660	1	18	1,4	24	0,5	16	2,9	–25	20

Na podstawie: *Historia Polski w liczbach. Ludność, terytorium*, red. A. Jeziński, Warszawa 1994, s. 23.

A. Podaj nazwę dzielnicy, która w epoce baroku charakteryzowała się najwyższą gęstością zaludnienia.

.....

B. Podaj wiek, w którym na ziemiach polskich nastąpił największy przyrost ludności w stosunku do okresu poprzedniego.

.....

C. Rozstrzygnij, które ze stwierdzeń podanych niżej są prawdziwe, a które fałszywe. Wpisz przy nich odpowiednio P (prawda) lub F (fałsz).

	Stwierdzenia	P lub F
1.	Spadek liczby ludności w 1660 roku był spowodowany wojnami toczonymi przez Rzeczpospolitą z Turcją.	
2.	W czasach Piastów liczba ludności Wielkopolski wzrosła dwukrotnie.	

Zadanie 13. (2 pkt)

Po zapoznaniu się z tekstem źródłowym wykonaj polecenia.

Średniowieczna reguła zakonna

Posłuchaj, synu, pouczeń mistrza i nadstaw ucho serca twojego. Przyjmij chętnie napomnienia dobrego ojca i stanowczo do nich się stosuj, abyś przez pracowite posłuszeństwo powrócił do Tęgo, od któregoś się oddalił przez opieszale nieposłuszeństwo. Do ciebie więc zwracają się teraz moje słowa, skoro wyrzekając się własnej woli i zamierzając być żołnierzem Chrystusa Pana, prawdziwego Króla, przyjmiesz bardzo mocną i szlachetną broń posłuszeństwa.

Źródło: Wiek V–XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów,
 oprac. M. Sobańska Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 116.

A. Podaj imię twórcy reguły zakonnej zacytowanej we fragmencie.

.....

B. Wymień jedną zasadę, jakiej musieli przestrzegać mnisi zakonu, dla którego stworzono zacytowaną regułę.

.....

Zadanie 14. (4 pkt)

Na podstawie danych z tabeli i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Lokacje miast w Koronie (bez Rusi Czerwonej i Podola) według rodzaju własności w XIII–XV w.						
Rodzaj własności	XIII wiek		XIV wiek		XV wiek	
	Liczba lokacji	% lokacji	Liczba lokacji	% lokacji	Liczba lokacji	% lokacji
Ogółem	230	100	265	100	201	100
Monarsza	160	69,6	145	54,7	58	28,9
Duchowna	55	23,9	47	17,7	22	10,9
Rycerska	15	6,5	73	27,6	121	60,2

Na podstawie: *Historia Polski w liczbach...*, dz. cyt., s. 34.

A. Podaj odsetek miast lokowanych przez duchowieństwo w XIII w.

.....

B. Scharakteryzuj tendencję lokacji miast dokonywanych przez monarchów w Koronie w XIII–XV w.

.....

C. Podaj wiek, w którym dokonano największej liczby lokacji w Koronie.

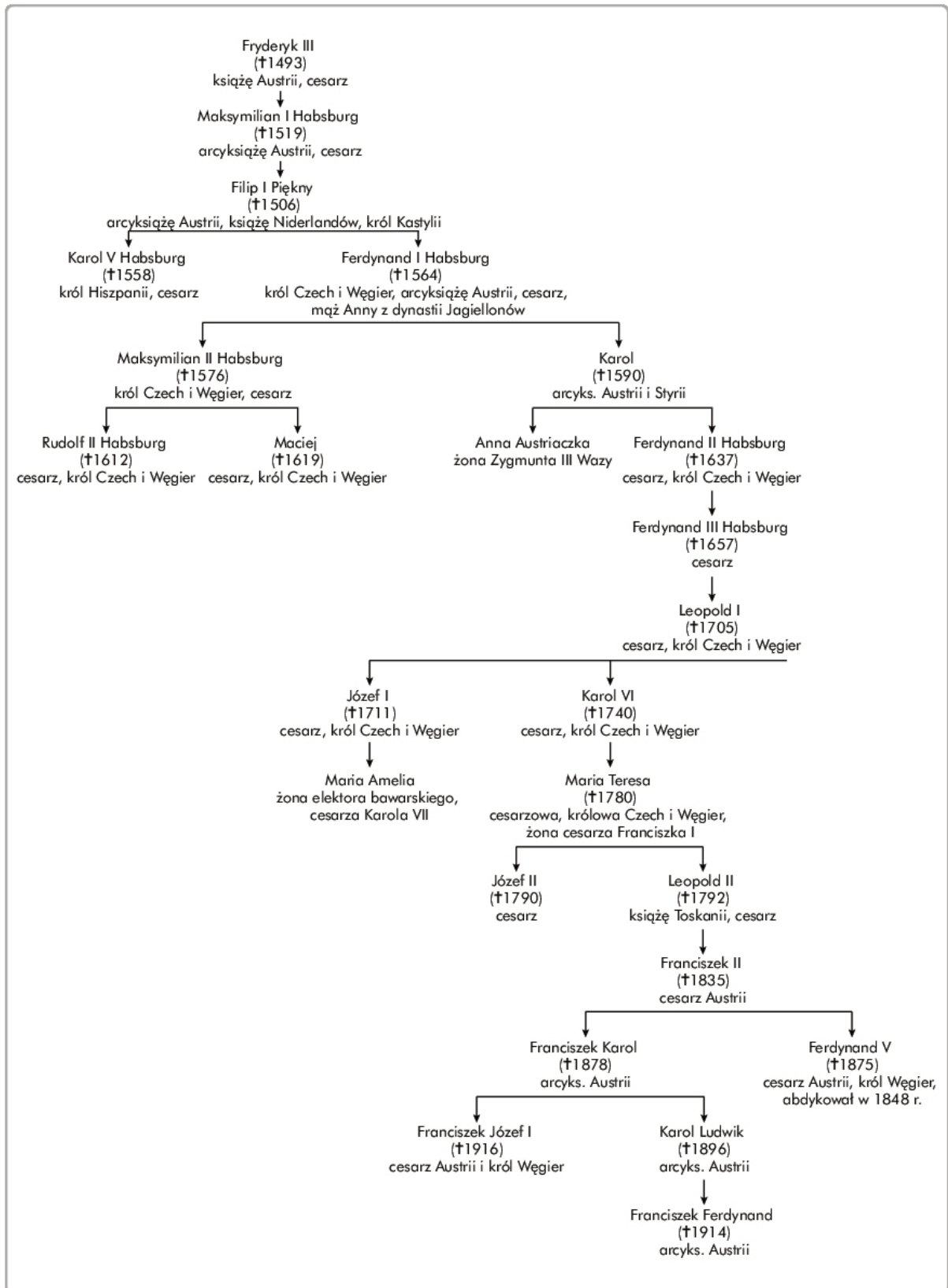
.....

D. Oblicz i podaj odsetek lokacji dokonanych w Koronie przez monarchów w XIII–XV w.

.....

Zadanie 15. (4 pkt)

Na podstawie analizy fragmentu drzewa genealogicznego i własnej wiedzy uzupełnij zdania.

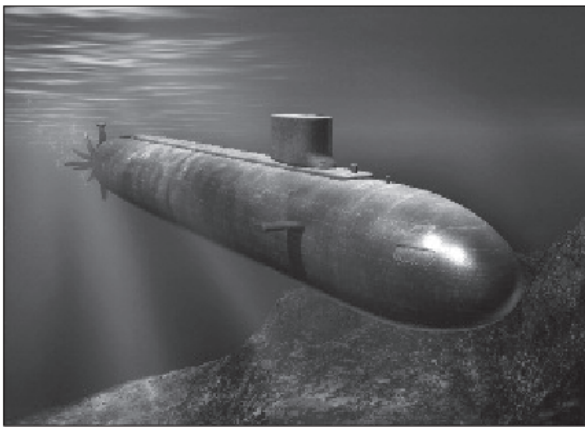
Historia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

- A. Twórcą hegemonii dynastii Habsburgów był syn Fryderyka, ...
- B. Królem zjednoczonej Hiszpanii i cesarzem został .....
- C. Koronę cesarską po Karolu V Habsburgu przejął .....
- D. Twórcą sankcji pragmatycznej, głoszącej, że w przypadku wygaśnięcia linii męskiej rodu Habsburgów, wszystkie kraje dziedziczy najbliższa krewna ostatniego z rodu, był .....

Zadanie 16. (4 pkt)

Na podstawie analizy ilustracji i własnej wiedzy podpisz każdą z nich. Skorzystaj z listy zamieszczonej poniżej.

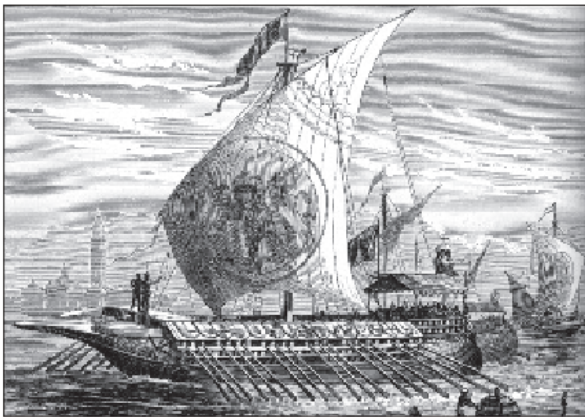
triera, torpedowiec, drakkar, pancernik, koga, galera, okręt podwodny, galeon

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Zadanie 17. (3 pkt)

Uzupełnij luki w tekście dotyczącym wojny trzydziestoletniej.

Wojna trzydziestoletnia zakończyła się w roku a) ..... podpisaniem pokoju
 b) ..... Stronami konfliktu w wojnie trzydziestoletniej były: protestanckie księstwa Rzeszy i kraje rządzone przez dynastię c) ..... oraz inne wspierające je państwa.

Zadanie 18. (4 pkt)

Na podstawie analizy fragmentu opracowania popularnonaukowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Fortes bella gérant – głosił aforyzm – *tu felix Austria nube* (Silni prowadzą wojny, a ty, szczęśliwa Austrio, wchodź w mariaże) – Habsburgowie świetnie wiedzieli, że zdumiewającą odmianę losu, która zaszła na początku XVI wieku, zawdzięczają w dużej mierze swojej płodności. Mieli świadomość, że być może nigdy nie wyprzedziliby Jagiellonów w wyścigu o prymat w Europie Środkowej, gdyby jedna z linii ich konkurentów nie wygasła. Po bitwie pod Mohaczem musiało się wydawać – na krótką metę – że jej znaczenie polega głównie na tym, iż armie osmańskie po raz pierwszy mogły dotrzeć pod bramy Wiednia. Z dłuższej perspektywy stało się oczywiste, że Mohacz stanowił dla Habsburgów niepowtarzalną okazję do ekspansji, z której mieli korzystać przez następne czterysta lat. Niezależnie od tego, na początku XVI wieku Habsburgowie spektakularnie poszerzyli zakres swojego panowania. Dzięki transakcjom dynastycznym, roztropnym mariażom i odrobinie szczęścia udało im się zdobyć włości tak odległe jak Filipiny i Peru [...].

Źródło: N. Davies, R. Moorhouse, *Mikrokosmos. Portret miasta środkowoeuropejskiego. Vratistavia – Breslau – Wrocław*, tłum. A. Pawelec, Kraków 2002, s. 132.

A. Z zacytowanego tekstu wypisz po jednym zdaniu będącym przykładem opinii i stwierdzenia faktu.

Opinia: .....

.....
 .....

Fakt: .....

.....
 .....

B. Podaj datę roczną bitwy pod Mohaczem wzmiankowanej w tekście i wyjaśnij, jakie znaczenia dla polityki dynastycznej Jagiellonów miała ta bitwa.

.....
 .....

Zadanie 19. (1 pkt)

Wśród ukazanych na fotografiach zabytków architektonicznych rozpoznaj budowlę w stylu barokowym. Postaw przy niej znak X.

A. ....

B. ....

C. ....

D. ....

Zadanie 20. (4 pkt)

Dziedzinom wymienionym w tabeli przyporządkuj po jednej postaci z wymienionej niżej listy. Wpisz imiona i nazwiska we właściwe rubryki.

Karol Linneusz, Jan Heweliusz, Jan Karol Chodkiewicz, Maciej z Miechowa, Georg Friedrich Händel, Giovanni Lorenzo Bernini

	Dziedziny	Imiona i nazwiska
1.	rzeźba	
2.	muzyka	
3.	wojskowość	
4.	astronomia	

Zadanie 21. (2 pkt)

Podkreśl dwa stwierdzenia poprawnie wskazujące bezpośrednie skutki defenestracji praskiej w 1618 roku.

- A. Śmierć w walce Albrechta Wallensteina.
- B. Ucieczka z Pragi Fryderyka V zwanego „królem zimowym”.
- C. Objęcie władzy w Pradze przez stronnictwo antyhabsburskie.
- D. Detronizacja Ferdynanda II Habsburga.
- E. Objęcie tronu czeskiego przez Macieja Habsburga.

Zadanie 22. (5 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując brakujące dane w rubrykach.

Daty roczne	Miejsca stoczenia bitew	Zwycięskie strony	Pokonane strony
A.	Trzciana	Polska	Szwecja
1627	Oliwa	Polska	B. ....
1620	C.	Turcja	Polska
1651	Beresteczko	Polska	D. ....
1610	E.	Polska	Moskwa

Zadanie 23. (3 pkt)

Zidentyfikuj postaci władców, a następnie uzupełnij tabelę.

	Informacje biograficzne	Władcy
1.	Następczyni Karola VI, która obroniła całość imperium habsburskiego (utraciła tylko Śląsk) i utrzymała związek godności cesarskiej z jej rodem. Po poślubieniu Fryderyka I lotaryńskiego zapoczątkowała dynastię habsbursko lotaryńską. W polityce wewnętrznej zainicjowała reformy w duchu absolutyzmu oświeconego.	
2.	Od objęcia rządów dążył do zwiększenia znaczenia państwa oraz do intensyfikacji kontaktów z Zachodem. Jednym z elementów jego planu politycznego było zdobycie dostępu do Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego. Swój cel zrealizował częściowo, pokonując Szwecję w wojnie północnej. Za jego panowania stolicą państwa stał się Petersburg.	
3.	Władca Francji z dynastii Burbonów. Za jego panowania wybuchła rewolucja. W jej wyniku najpierw ograniczono władzę króla, a następnie zde-tronizowano go, uwięziono i w końcu stracono.	

Zadanie 24. (1 pkt)

Na podstawie analizy fotografii i własnej wiedzy podkreśl nazwę epoki, której kanonom odpowiada zaprezentowane wnętrze.

A. gotyk

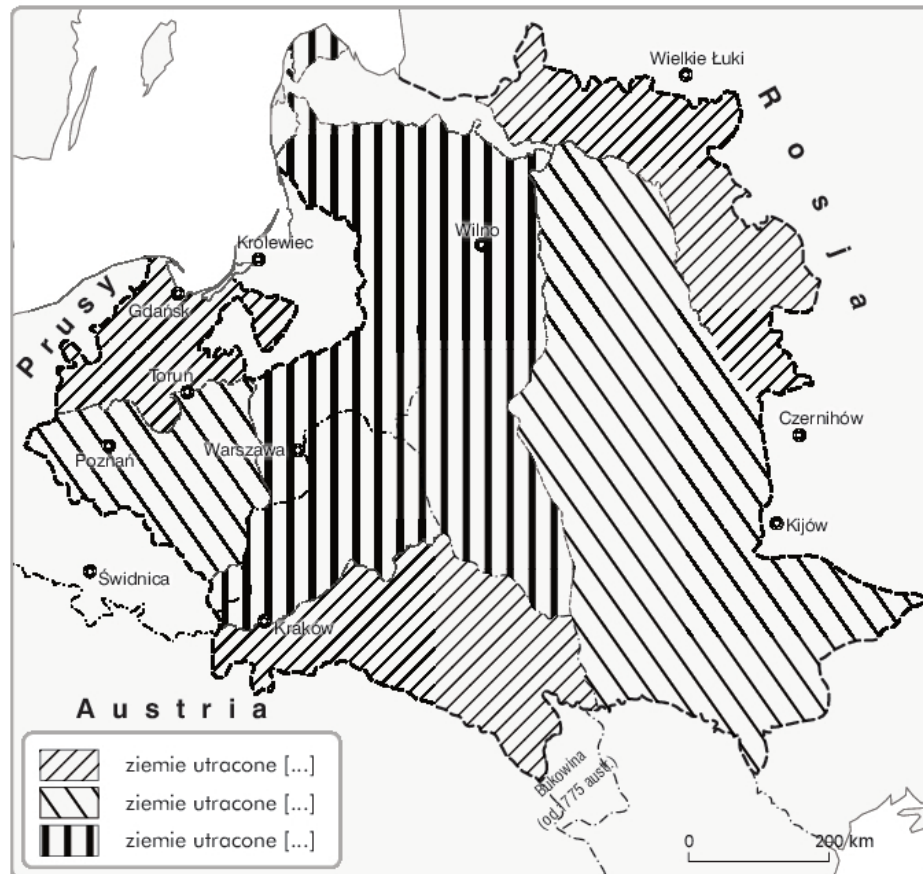
B. renesans

C. rokoko

D. klasycyzm

Zadanie 25. (1 pkt)

Przeanalizuj zamieszczoną mapę i zaproponuj dla niej tytuł uwzględniający temat i czas, których mapa dotyczy.

Zadanie 26. (3 pkt)

Przeanalizuj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

My senatorowie, ministrowie Rzeczpltej [...], widząc, że już dla nas nie masz Rzeczpltej, iż sejm dzisiejszy, na niedziel tylko sześć zwołany, przywłaszczywszy sobie władzę prawodawczą na zawsze, a już przeszło przez lat półczwarta ciągle ją ze wzgardą praw uzurpując, połamał prawa kardynalne, zmiotł wszystkie wolności szlacheckiego, a na dniu 3 maja r. 1791 w rewolucję i spisek przemieniwszy się, nową formę rządu, za pomocą mieszczan, ułanów, żołnierzy, narzuconą sukcesję tronu postanowił, królowi od przysięgi, na *pacta conventa* wykonanej, uwolnić się dozwolił, władzę królów rozszerzył, rzeczpospolitą w monarchię zamienił, szlachtę bez posesji od równości i wolności odepchnął, wolę narodu, w instrukcjach wojewódzkich daną, za nic poczytał, karę, nieprzyjaciołom Ojczyzny wymierzoną, na tych, co by przeciw tym bezprawiom uważać się śmieli, rozciągnął, wojsko narodowe do przysięgi na bronienie ustanowionej niewoli przymusił, [...] konfederujemy się i [...] przy wierze św. katolickiej rzymskiej, przy równości i dawności dla wszystkich szlachty, a nie dla osiadłej tylko, przy całości granic państw Rzeczpltej [...], i tym celem obraliśmy sobie za marszałka J. W. Stan. Szczęsnego Potockiego, [...], a za wodzów wojsk [...] J. W. Ksawerego Branickiego, [...] Seweryna Rzewuskiego [...].

Źródło: *Wiek XVI-XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999, s. 438-439.

A. Podkreśl nazwę dokumentu, z którego pochodzi cytowany fragment.

– akt konfederacji tyszowieckiej	– akt konfederacji barskiej
– akt konfederacji warszawskiej	– akt konfederacji targowickiej

B. Przedstaw dwa argumenty uzasadniające twój wybór dokonany w poleceniu A.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 27. (3 pkt)

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenia.

Gdy usiłowania, które J. M. Cesarzowa zniewolona była podjąć, aby zgnieść i przytłumić rewoltę i powstanie, które wybuchło w Polsce w celach najbardziej zgubnych i groźnych dla spokoju mocarstw, sąsiadujących z tem państwem, zostały uwieńczone najpomyślniejszym skutkiem i Polska została zupełnie zawojowana i podbita przez armię Cesarzowej, wtedy Jej Ces. Mość [...] porozumiała się ze swoimi obu sprzymierzeńcami, tj. z J. M. Cesarzem Rzymskim i J. M. Królem Pruskim co do tego, jakich najbardziej skutecznych sposobów należy użyć, aby zapobiec ponowieniu się zamieszek [...]. Owi dwaj Monarchowie, nabrawszy z doświadczenia przeszłości przekonania o zupełnej niezdolności Rzeczpltej Polskiej do [...] spokojnego życia pod własnemi prawami przy zatrzymaniu jakiejkolwiek niepodległości, uznali w swej mądrości i w swej miłości pokoju i dobra swych poddanych, że jest rzeczą konieczną uciec się i przystąpić do zupełnego podziału owej Rzeczpltej między trzy sąsiednie mocarstwa. [...] Po dokonaniu tych formalności każdy Dwór przystąpi w taki sposób, jaki uzna za najodpowiedniejszy, do wzięcia w posiadanie przyznanych przez niniejszy traktat podziałowy obszarów.

Źródło: C. Nanke, Wypisy do nauki historii nowożytnej, cz. 2, Lwów–Warszawa 1927, s. 57–59.

A. Podkreśl poprawne zakończenie zdania:

Zacytowany akt został wydany przez

- Marię Teresę.
- Katarzynę II.
- Fryderyka II.
- Marię Antoninę.

B. Oceń skutki tego traktatu dla Rzeczypospolitej i uzasadnij swoje zdanie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 28. (2 pkt)

Na podstawie ilustracji i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

A. Wyjaśnij, jakie wydarzenia ukazano na ilustracji.

B. Podaj pełną datę (dzień, miesiąc i rok) wydarzenia ukazanego na ilustracji.

Zadanie 29. (2 pkt)

Wśród wymienionych wydarzeń z okresu wojen napoleońskich wskaż to, które chronologicznie jest pierwsze, i to, które jest ostatnie. W tabeli obok wydarzenia pierwszego wpisz cyfrę 1, obok ostatniego – 2.

	Wydarzenia	Cyfry
A.	Pokój w Tylży	
B.	Pokój w Preszburgu	
C.	Bitwa morska pod Trafalgarem	
D.	Zwycięstwo Napoleona pod Jeną	
E.	Wyprawa Napoleona do Egiptu	

Zadanie 30. (4 pkt)

Na podstawie amerykańskiego rysunku satyrycznego z XIX wieku i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

A. Wyjaśnij, do jakiego wydarzenia nawiązuje treść rysunku. Podaj rok tego wydarzenia.

.....
 .....

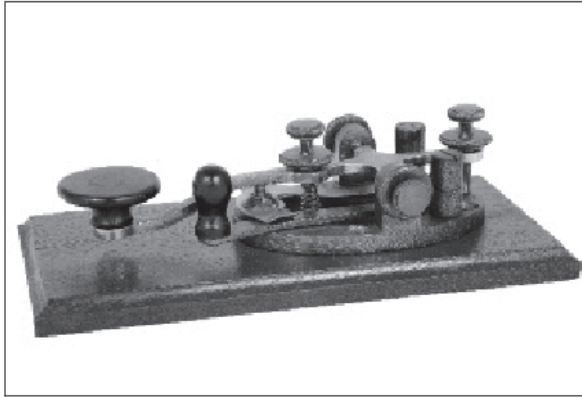
B. Oceń, po której stronie sporu ulokował sympatię rysownik. Uzasadnij swoje zdanie.

.....
 .....

Zadanie 31. (4 pkt)

Urządzeniom ukazanym na ilustracjach przyporządkuj ich wynalazców lub konstruktorów. Pod każdą ilustracją wpisz imię i nazwisko wybrane z poniższej listy.

Thomas Newcomen, Aleksander Graham Bell, Samuel Morse, Robert Fulton, Alfred Nobel, Thomas Alva Edison, Ludwik Pasteur, Izaak Newton, Guglielmo Marconi

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Zadanie 32. (6 pkt)

W pierwszej rubryce tabeli zestawiono nazwy, nazwiska i pojęcia związane z polskimi powstaniem. Uzupełnij pozostałe rubryki tabeli.

	Nazwy, nazwiska i pojęcia	Nazwy powstań	Daty roczne trwania
1.	Ignacy Paderewski, Józef Dowbór Muśnicki, Trewir, Naczelna Rada Ludowa		
2.	Iganie, Dębe Wielkie, Piotr Wysocki, Towarzystwo Patriotyczne, Wielka Emigracja		
3.	branka, „biali”, Marian Langiewicz, Romuald Traugutt		

Zadanie 33. (1 pkt)

Przeanalizuj zamieszczone niżej różne formy polskiego godła narodowego, a następnie postaw znak X przy ilustracji ukazującej godło obowiązujące w Rzeczypospolitej po zakończeniu I wojny światowej.

A. ....

B. ....

C. ....

D. ....

Zadanie 34. (4 pkt)

Na podstawie danych demograficznych i własnej wiedzy rozstrzygnij, które stwierdzenia zamieszczone w tabeli poniżej danych statystycznych są prawdziwe, a które fałszywe. We właściwe rubryki wpisz P (prawda) lub F (fałsz).

Ludność miejska i wiejska w Polsce w latach 1921–1960				
Data spisu	Ludność miejska		Ludność wiejska	
	W tys.	W % ogółu ludności	W tys.	W % ogółu ludności
1921	6608	24,6	20 250	75,4
1931	8792	27,5	23 124	72,5
1946	7517	31,8	16 109	68,2
1950	9605	39	15 009	61
1960	14206	48,3	15 200	51,7

Na podstawie: *Historia Polski w liczbach...*, dz. cyt., s. 151.

	Stwierdzenia	P lub F
1.	W pierwszych latach po zakończeniu I wojny światowej większość polskiego społeczeństwa stanowili mieszkańcy wsi.	
2.	W okresie PRL - ubył zauważalny proces przemieszczania się ludności ze wsi do miasta.	
3.	Na przestrzeni lat 1921–1960 liczba ludności wiejskiej w Polsce wykazywała tendencję spadkową.	
4.	Głównymi przyczynami zmniejszenia liczby ludności w 1946 roku w stosunku do okresu poprzedniego były straty spowodowane II wojną światową oraz zmiany granic.	

Brudnopis (*nie podlega ocenie*)